

3 BÖNDAGEN 1855 OTTESÅNG

<sida1>

Ottesång på tredje Bördagen 1855.

—

Ottesångs Text Efes. 5:8

I voren fordom mörker men nu ären I ljus i Herranom, vandren såsom ljusens Barn.

I anledning af vår uplästa hel ottesångs Text, kan hvar och [en] förstå, att En stor förändring hade timat i Efesus, uti den lilla Församling, som hade blifvit omvänd till christendomen genom Apostelen Pauli Predikande. När Apostelen för<sida2>sta gången kom till Efesus, var han på vägen, att blifva sönderrifven af hedningarne, som icke kunde tåla, att någon ny Lära predikades i deras stad. Det var i synnerhet en skogs Gudinna eller ett Skogs Rå som Efesianerna trodde på, och detta Skogs Rå kallades för Diana. Till detta Skogs Rå, hade Efesianerna bygt ett stort Tempel, som var namnkunnigt öfver hela verlden. När nu Paulus kom <sida3> till Efesus, och började predika om en annan Lära, nemligen Evangelium om Tron på Christum, då Uptändes Efesianerna af ett grufveligt nit för sina Fäders Tro och för den gamla läran som de ansågo för den enda saliggörande, och ville fördenskund [för den skull] göra ett hastigt slut på den Nya predikanten, och Hans Lära, men Landshöfdingen kom emellan, och föreställde nitälskande att ett sådant oväsande kunde hafva farliga följder, <sida4>

Landshöfdingen hänvisade dem till Lag och Rätt, och bad det Upretade folket gå hem hvar och en till sitt. Det var förnämligast några Guld smeder, som Upretade det hedniska folket emedan dessa Guld smeder, fruktade, att deras förtjenst skulle förminska, om Deras Gudinna och hennes Tempel skulle komma i vanrygte genom den nya Läran. Här ser man nu huru nitiska hedningarne äro, om sin Guds ära, fastän Deras Gud <sida5> ingenting annat var än ett skogs Troll. Mon Tro om de, som bekänna sig till Christendomen äro så nitiska i sin Guds dyrkan, som hedningarne? Det ser icke så ut på utanskriften[?]. Visserligen äro de döpta hedningarne Mycket nitiska att försvara sin döda Tro, som är till hälften Upblandad, med deras egen inbillning som djefvulen har Upväckt i deras hjerna, genom det blinda Förnuftet, som har fått den falska uplysningen af den <sida6> Eld som Egenrättfärdigheten; Egennyttan verlds hedern, det andeliga hatet, och brennvinet har Uptändt i deras hjertan. Dessa brinnande begär, som vanligen kallas Menniskans hemsynder, eller skötesynder, hade Uptändt det andeliga nitet hos hedningarna i Efesus, till att försvara sina Fäders Tro, och den gamla Läran hvilken de ansågo för den rätta Läran. När Paulus kom till Efesus och predikade en annan Lära, <sida7> då Uptändes hos dem det andeliga hatet, hvilket hos dem Uppenbarade sig som ett heligt nit, att Utrota det Christna svärmeriet. På samma sätt, hafva Påfvarna och Biskoparne i Påfvedömet förföljt Lutheranerna, för deras förmenta kätter, emedan Luthers lära ansågs vara ett ohyggligt svärmeri; de påfviska ville försvara sina Fäders Tro, med Eld och svärd. Ehuru den Påfviska Läran var

3 BÖNDAGEN 1855 OTTESÅNG

en falsk Lära <sida8> så kan djefvulen förvända synen på sina anhängare, att den falska Läran synes sann och den rätta Läran synes falsk.

Låt oss nu höra hvilken stor förändring de Efesier hade undergått, sedan de blifvit omvända till christendomen. Paulus skrifver till de Efeser i dagens Text, I varen fordom mörker, men nu ären ljus i Herranom. Vi vete icke, om denna Text har blifvit vald till Böndags Text derföre, att förfäderna i vårt land hafva ifrån begynnelsen fam<sida9>lat i det hedniska mörkret uti flere tusende år och när ändteligen den christna Läran kom till sverrige vid pass 800de år här förut och till Finnland omkring 600 år före vår tid, så hafva våra förfäder famlat i det Påfviska mörkret. Hvad vi nu veta säkert, det är vis[s]t och sannt att våra hedniska <sida10> förfäder, icke lefde på långt när så Ogudaktigt, som deras efterkommande nu lefva. Det kan klarligen bevisas med Historiens vittnes börd, att våra Hedniska förfäder voro ärliga, så att ett handslag hos dem gällde mera än de heligaste Eder nu för tiden; de kände icke till brennvinet, som har i grund skämt bort deras efterkommande och gjort en stor del af människosläktet till kreatur ja sämre än kreatur. Ty kreaturet Upfyller ännu i dag sitt ändamål, bättre <sida11> än människan. Ty kreaturen hafva icke Förnuft eller Samvete, som människan. Derföre kan icke kreaturet känna sin skapare annorlunda än genom känslan, som Uppenbarar sig uti sukkande öfver den Tyrannen människan. Men Människan har fått både vilja förnuft och Samvete, och borde således om han lydde Samvetets röst, och följde Förnuftets ledning, lefva bättre än han lefver, efter som Apostelen Paulus säger, att <sida12> hedningarna, som icke hafva lagen äro sig sjelfva en Lag. De hafva Guds Lag i samvetet, och denna Lag hafva Många hedningar efterlefvat, bättre än nu tidens Christne, som lefva värre än Turkar och Hedningar. Hedningarne hade neml. den Tron, att hvar och [en] Människa, som lefver dygdigt beskedligt, och anständigt, skall komma till ett bättre lif efter detta, men deremot skulle tjufvar, bedragare, horkarlar, fyl[l]hundar, <sida13> menedare, svärjare och slagskämpar fara till Helvetet. om våra döpta hedningar, hade den Tron, att, de som lefva dygdigt, beskedligt, ärligt, nyktert och anständigt, skulle få komma till ett bättre lif efter detta, så skulle de icke lefva så Ogudaktigt, som de lefva. Men vår tids döpta hedningar, tro icke, att det finns något Helvete. De tro icke, att det finns något Himmelrike. De Tro knapt, att <sida14> det finns Någon Gud; Och ingalunda må ni Tro, att hedningar i Efesus lefde Ogudaktigare, än de oomvände lefva här. D[e] lefde väl i okunnighet om Guds ord och christendomen, men de hade icke fått Någon bättre Uplysning, förrän Paulus kom dit och Predikade Evangelium. Det var således icke underligt om de lefde i, i dryckenskap, högfärd[,] otukt och verldsliga Nöjen; men huru lefva nu <sida15> de döpta Hedningarne här i Landet som hafva fått undervisning i Guds ord, allt ifrån Barndomen? Lefva de så pass dygdigt och anständigt, som de dygdigare hedningarne? Nej vis[s]t icke. Det fanns hedningar i Grekland, som icke fruktade för döden; ehuru deras Tro var grundad på Egenrättfärdighet, emedan de icke kände till någon Frälsare[.] Genom en helig och dygdig vandel, trodde de sig få

3 BÖNDAGEN 1855 OTTESÅNG

Samvets<side16> [[<samvets> upprepning](#)]frid i Evigheten. Denna lära var visserligen en falsk Lära, och blef af En christen biskop Augustinus alldeles kullslagen, ty Augustinus visade, att hedningarnes dygder, äro endast glänsande laster. Men i alla fall måste väl en christens rättfärdighet vara vida mer värd än, de Skriftlärdas och Fariseers rättfärdighet. Men nu lefva de flesta som bära det christna namnet <side17> och hafva till och med lofvat högtidligen inför Gud och hela Församlingen, de hafva lofvat icke allenast i dopet, utan äfven vid deras första nattvardsgång, hafva de lofvat, att föra en Gudelig och Christelig vandel, Men huru hafva de hållit detta löfte? De som nu kallas för Christne, men äro i sjelfva verket ingenting annat än <side18> döpta hedningar[,] lefva nu som kreatur, ja mycket värre än kreatur, ty kreaturen plåga icke hvarandra, som människorna göra. De äta icke opp sina likar, som människorna göra. Ibland kreaturen hör man icke fylleri slagsmål och svordomar, som man nu får höra ibland Människorna. Man kan icke säga till dem, som nu lefva ibland christenheten värre än hedningar, såsom <side19> Apostelen Paulus skref till de Christna i Efesus. I voren fordom mörker, men nu ären I ljus i Herranom. Endast den, som är omvänd ifrån mörkret till ljuset och ifrån Satans magt till Gud, kan kallas för ljus i Herranom. Men huru många äro nu de, som kunna säga sig vara omvända ifrån mörkret till ljuset? Och <side20> ifrån Satans magt till Gud? Den är nog okänd, och föraktad af verlden, som är omvänd och pånyttfödd. En sådan blir ansedd för en svärmare och kättare och villoande och falsk Profet, och frids störare, emedan han stör den säkra hopens Samvets frid. Den sanna Christendomen, har i alla tider blifvit ansedd som ett ohyggligt Svärmeri. Sanna Christna hafva Alltid blifvit <side21> hatade och förföljda af verlden: Man har allestädes ansett de Christna för ett Satans pack som är värd att brännas. Och hvad är det för folk som mest hata de Christna? Jo. Krögare, fullhundar [[fyllhundar](#)] och horkånor [[horkonor](#)] svärjare, och slags kämpar, Sabbaths brytare, lögnare, högfärdige, Örnatasslare, gerigbukar, med flera, som vandra rakt fram på förtappelsens breda stråt. <side22> just sådant folk är det, som hatar de christna af hjertans grund; förmodligen anse de sig sjelfva för <side23> sanna och lefvande Christna, när Egenrättfärdigheten och det andeliga hatet fräser som Ormaetter i alla deras Ådror. Till sådana christna som suppa, svärja, slåss, och springa efter konor, kan ingen säga I varen fördom [[fordom](#)] Mörker men nu ären i ljus i Herranom.

Annars hafva vi äfven god råd på munkristna, som hålla sin christendom hemlig för verlden, och mena att de är andeligen <side24> högfärdig som manar den sorglösa hopen, att göra bättring och förkunna de sorglösa och obotfärdiga, Guds stränga rättfärdighet och dom, ehuru den Hel. andes Embete, är att straffa verlden för synd. Men just dessa Döparens och <side25> Frälsarens straffpredikningar verkade som bitter salt i de otrognas hjertan. Sanningen är nämligen ett förgift för Ormens säd. Frälsarens sade till Judarne: Om I hören mina ord, skolen I förstå sanningen och Sanningen skall göra Eder fri. Men genast steg Egenrättfärdigheten Opp i hufvudet <side 26> på det Judar, som låssades Tro på Frälsaren: de sade vi hafve ingens Trälar varit, vi äro frie födde. Dessa Judar hade den Tron, att Alla,

3 BÖNDAGEN 1855 OTTESÅNG

som genom omskärelsen och Påskalammets ätande, voro Uptagne i Guds förbund, voro redan befriade ifrån djefvulens våld, och behöfde således icke bigta sig för någon. Och samma Tro hafva också den tidens Nådetjufvar, de mena <sida27> att de äro på god väg till Himmelriket när de äro döpta, gå några gånger om året, till kyrkan och nattvarden, och iagttaga vissa Seder och bruk, som höra till den utvärtes anständigheten. Men det höres icke så i Guds ord, som skulle den utvärtes Guds tjensten gälla något inför Gud, när hjertat är fullt af ormaetter. Egenrättfärdighet och andeligt hat till de Christna. Ty utan I omvän<sida28>der Eder och varden såsom barn, skolen I icke ingå I Guds rike. Men till omvändelsen och pånyttfödelsen hörer Någoting Mera, än utvärtes anständighet. Och den utvärtes Gudstjensten länder mera till förtappelse än Upbyggelse, när ingen bättring följer, ingen ånger, ingen sjelfpröfning, ingen nådekänsla, ingen säkerhet om Guds nåd <sida29> [<Nåd> [upprepnig](#)] och syndernas förlåtelse, ingen kamp och strid med djefvulen och verlden, ingen afsöndring i från verlden och syndavanor. Allt sådant måste en sann Christen hafva känt och erfarit innan han kan tillegna sig Christi förtjenst ty Nådatjufven har den tron, att Christi Förtjenst är Allmän, och tillbjudes Alla både botfärdiga <sida30> och obotfärdiga[,] både hårda och förkrossade hjertan, både väckta och sofvande Samveten, både ångerfulla och förhärdade syndare. Men denna Lära som Alla Nådetjufvar gilla, var Allmän ibland de Otrogna Judar, som icke trodde, att någon Annan än Oomskurna Hedningar skulle bli fördömde. Och <sida31> följakteligen borde Alla, som genom omskärelsen eller dopet, blifvit Uptagne i Guds Nådes förbund, blifva saliga. Men den läran duger intet hvarken för Judar eller Hedningar, utan det heter: görer bättring och omvänder Eder. blif först en ångerfull och botfärdig syndare, kom med ett ödmjukt och sönderbråkadt hjerta till Nådastolen; och följ de sörjande Lärjungarnas <sida32> fotspår: gå samma väg som Lärjungarna ända till Pingest dagen, och du skall få se, att det är en himmels vid skilnad, emellan Ijuset och mörkret[,] emellan Satans magt och Gud. Huru många äro nu de själar om hvilka man kan säga[:] I varen fordom mörker, Men nu ären I ljus i Herranom. Kanske lika många som i Efesus. Der kunde kanske vara en ibland hundrade som hade blifvit omvända ifrån Mörkret till Ijuset, ifrån Satans <sida33> magt till Gud. O! om här också vore en ibland hundrade så skulle icke Frälsaren hafva lidit Alldeles förgäfves, då skulle det ändå vara några själar, som vandra i Ijuset och dessa få själar kunna hoppas att mörkret icke begriper dem, om de vandra i den sanna Christendomens ljus intill Ändan [[änden](#)]. De skola på sistone få skåda Ijuset i sin klarhet och glans. Amen

—

Original / Pekka Raittilas arkiv / Jussilas samling / Uleåborgs landsarkiv /